

Novo izdanje Matice crnogorske CRNOGORSKE NARODNE PRIČE

Posljednja od četiri antologije crnogorske usmene proze koje su priredili istaknuti montenegrinsti i antologičari Radoje i Danilo Radojević, crnogorske narodne priče „Potopno vrijeme“, objavljena je u izdanju Matice crnogorske. Ovim izdanjima otvorena je nova biblioteka u okviru izdavačke djelatnosti Matice crnogorske pod nazivom „Crnogorska narodna književnost“.

Antologija crnogorskih priča „Potopno vrijeme“ prvi put je objavljena 1982. godine u izdanju NIP „Pobjeda“. Urednici su bili Branko Banjević, Sreten Perović i Milorad Stojović. Rad na ovom izboru započeo je Radoje Radojević, a njegov brat Danilo Radojević dovršio je izbor i napisao Predgovor i Napomenu, trudeći se da održi kriterijume koje je Radoje Radojević već utvrdio. I ovaj izbor u koji je ušlo 76 priča, kao i ranije tri antologije crnogorskog usmenog proznog stvaralaštva koje je R. Radojević sastavio za biblioteku „Luča“, drži se književne vrijednosti i zastupljenosti svih krajeva Crne Gore, te motivsko-tematske raznolikosti. Drugo izdanje se pojavljuje preko četiri decenije nakon prvog, a potpisuju ga ispred Matice crnogorske kao urednici Ivan Ivanović i Milovan Radojević. Antologije su po prvi put štampane uz korišćenje dva slova iz crnogorske abecede š i ž, čime je dovršeno jotovanje i tako upotpunjena autentičnost iskaza narodnog pripovjedača. Iznad priča dodata je numeracija radi lakšeg snalaženja čitalaca, kao što je to bilo i u antologijama „Vilina gora“ i „Vatra samotvora“. Osim toga, u fusnotama je donijeto objašnjenje nekih, za savremene čitaoce manje poznatih riječi.

U pričama nijesu nominirana lica, već su naznačavana neodređenim oblicima („jedan čovjek“, „stariji brat“, i dr.), navodi se u Predgovoru Danila Radojevića. – Ne pominju se ni određeni nazivi mjesta u kojima se zbiva radnja. Narodni stvaraoci time su htjeli da istaknu opštost sižea: ne vezujući ih za imena lica i toponima, činili su ih lakšim za pamćenje. Upravni govor, koji je čest, dinamizira radnju. Karakteristično je da su veoma rijetki direktni opisi ambijenata i lica, pa ih mi doživljavamo po onome što čine i govore. Priče se razvrstavaju i po „socijalnim kategorijama“. Osnovna karakteristika priča je prisustvo sižea u kojima se reflektuju stvarni životni odnosi – navodi se u Predgovoru.

Nakon objavljene četvrte knjige crnogorske narodne proze projekat neće stati, već će biti nastavljen izabranim ilustrovanim izdanjima namijenjenim najmlađim čitaocima, a planirano je da se priredi i audio izdanje, kao i izbor na engleskom jeziku. Cilj navedenog izdavačkog poduhvata Matice crnogorske je da se ovaj dio crnogorske književnosti i narodnog stvaralaštva približi novim generacijama čitalaca.

Promociju četiri antologije crnogorske narodne proze Matica crnogorska će organizovati u aprilu.